

IDENTIFICIRAN FRA MAKSIMILIJAN JURČIĆ

Posmrtni ostatci na stolu Odjela za patologiju u Splitu

Humac, 8. lipnja 2009. (Vicepostulatura) – Hercegovačka franjevačka provincija nikada nije prestala tragati za svjedočenjima o okolnostima pogubljenja i posmrtnim ostacima svojih ubijenih članova. Činila je to i u komunističko vrijeme pa makar noću pred nosom milicije, kao što je bilo u slučaju fra Maksimilijana Jurčića. Zahvaljujući tome u posljednje vrijeme identificirana su četvorica hercegovačkih franjevaca. Najprije je identificiran fra Melhior Prlić (30. prosinca 2005.), nakon njega identificirani su fra Zdenko Zubac (27. listopada 2006.) i fra Julijan Kožul (15. siječnja 2007.). Posljednji identificirani je fra Maksimilijan Jurčić (27. travnja 2009.).

Evo njegova kratkog životopisa. Rođen je 9. listopada 1913. u Ružićima. Roditelji su mu: Jozo i Matija, r. Čorluka. Franjevački habit obukao je 29. lipnja 1932. na Humcu. Vječne zavjete položio je 2. srpnja 1936. u Mostaru, a za svećenika je zaređen, također u Mostaru, 2. srpnja 1936. Kad su ga komunisti uhitili 28. siječnja 1945., službovao je kao po-

moćnik učitelja novaka i župni vikar na Humcu. Najprije je bio zatvoren u tamnici u Ljubuškom, a onda je, prilikom bijega komunističke vojske pred braniteljima Širokog Brijega, zajedno s četrdesetak civila odveden prema Vrgorcu gdje su svi pobijani na dva različita mjesta.

Fra Maksimilijana Jurčića komunisti su ubili s još petoricom, najvjerojatnije civila. Pokopali su ih po troje u dvije škrape na lokaciji Belića gumno, lijevo i desno od puta koji vodi prema polju Bunina. Vrgorčani su čuvali uspomenu na njihovo pogubljenje i zahvaljujući živoj svjedokinji Mandi Erceg, koja je to prenijela i na svoje potomstvo, uspjelo se doći do mjesta gdje bi vrijedilo početi istraživati njihova posljednja počivališta. Vlasnici zemljišta nisu imali ništa protiv pa su radovi započeli 11. listopada 2008. U ime Vicepostulature postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subrača«, na čijem je čelu vicepostulator fra Miljenko Stojić, vodio ih je član povjerenstva Vicepostulature za istraživanje i prikupljanje građe fra Ante Marić, koji je

inače vodio i iskapanje drugih pogubljenih franjevaca. Ispred Odjela za patologiju i sudsku medicinu KBC Split stručni dio otkapanja vodila je prof. dr. Marija Definis-Gojanović. Pomagao je i arheolog Tihomir Glavaš. Svojim sudjelovanjem u otkapanju pridonijeli su i mjesni župnik fra Petar Vrljičak, gradonačelnik i saborski zastupnik Boris Matković, načelnik policijske postaje Ivan Kalajžić te sudac Županijskog suda u Splitu Stanko Grbavac. O svemu je opširno izvijestio portal Vicepostulature www.pobijeni.info. Nakon što su 17. listopada završeni radovi na iskapanju, tijela su prenesena na Odjelu za patologiju u Splitu. Budući da su kosti bile previše trošne, postupak identifikacije zahtijevao je mnogo više vremena nego inače.

Svakako treba spomenuti da su sve nabrojane identifikacije obavljene na Odjelu za patologiju u Splitu. Učinili su to prof. dr. Marija Definis-Gojanović, prof. dr. Davorica Sutlović i njihovi suradnici. Postupak identifikacije ubijenih hercegovačkih franjevaca dotični su obradili u stručnom članku i objavili u poznatom stručnom časopisu *Croatian medical journal*, a i u knjizi koju je uredio fra Ante Marić Tragom ubijenih hercegovačkih franjevaca. Članak je dobio najviše stručne ocjene te postao dio nastavnog gradiva Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Identifikacija fra Melhiora Prlića (30. prosinca 2005.) prva je identifikacija posmrtnih ostataka žrtava iz II. svjetskog rata, odnosno na prostorima bivše Jugoslavije. Tom je identifikacijom postavljen temelj današnjem studiju forenzike na Sveučilištu u Splitu.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudesa« i slično imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

Riječ urednika

fra Miljenko Stojić

Dragi čitatelji!

Dok polako nastupa vrijeme novog hrvatskog predsjednika, pred nama je novi broj, sada već prepoznatljivog, glasila Vicepostulature *Stopama pobijenih*. Raduje nas sve jači odjek među čitateljstvom. Očito je da hrvatski nepobjedivi duh živo kuca ispod prividne šutnje.

Od događaja koje bismo kroz proteklo vrijeme mogli izdvojiti svakako na prvo mjesto treba staviti pronalazak i pokop posmrtnih ostataka fra Maksimilijana Jurčića, kao i pet njegovih supatnika. Svjetlo je ponovno pobijedilo tamu. Njihov ubojica, koji je izgleda za »dobro« obavljen posao dobio čin oficira JNA, mislio je da će ih zbrisati s lica zemlje. Međutim, bilo je to nemoguće. Sve da i nismo pronašli fra Maksimilijanove posmrtnne ostatke, on bi ostao u dubokom sjećanju hercegovačkih franjevac, kao i druga petorica u sjećanju svoje obitelji. Nevina žrtva jednostavno uvijek pobjeđuje. Očekujemo još otkopavanje sljedeće masovne grobnice u Vrgorcu s 40-ak pobijenih koji su krajem siječnja 1945. dovedeni iz Ljubuške tamnice. Nadamo se da će se i to uskoro dogoditi.

Hvala Bogu i u hrvatskom narodu u BiH pokreće se službeno traganje

za posmrtnim ostacima pobijenih u II. svjetskom ratu. Budući da nemamo svog političkog okvira, onda se na tome počelo raditi na razini općina s hrvatskom većinom. Općina Široki Brijeg, na čelu s načelnikom Mirom Kraljevićem, 4. kolovoza 2009. imenovala je Povjerenstvo za obilježavanje i uređivanje grobišta II. svjetskog rata i poraća na širokobriješkom području. Povjerenstvo je odmah započelo s radom i trenutno skuplja nepohodne podatke spremajući se s njima izići u javnost. Još su neke općine krenule u tom smjeru. Zaista se uvijek nešto može učiniti ako svojim pogledima dopustimo da budu široki.

Podrazumijeva se da Vicepostulatura i dalje traži živuće svjedoke i dokumente glede pobijenih hercegovačkih franjevaca. Istina, već je to pri kraju, ali su ugodna iznenađenja uvijek moguća. Molimo, dakle, i dalje sve one koji nam mogu pomoći u tom smjeru da to što prije i učine. U ime pobijenih najljepše im zahvaljujemo.

Ne dajmo se ušutkati. Tražimo i širu istinu jer će nas samo ona osloboditi!

Mir i dobro!

STOPAMA POBIJENIH

Glasilo Vicepostulature postupka mučeništva
»Fra Leo Petrović i 65 subračić«, III., 1 (4),
Humac, 2010

Glavni i odgovorni urednik:
fra Miljenko Stojić, vicepostulator

Lektura i korektura:
Zdenka Leženić

Adresa:
Vicepostulatura, Trg sv. Ante 1,
88320 Ljubuški – Humac, BiH;
Vicepostulatura, p. p. 1,
20352 Vid, RH

Veza:
tel.: (039) 832-582
faks: (039) 832-585
e-pošta: mostar@pobijeni.info
internet: www.pobijeni.info

Grafički prijelom i tisak:
FRAM-ZIRAL, Mostar

Glasilo izlazi polugodišnje:
siječanj i srpanj

Godišnja pretplata:
BiH 6 KM, RH 24 KN, EU 6 EUR,
SAD i Kanada 10 USD

Slanje pretplate i dobrovoljnih
priloga (s naznakom za što):
a) poštanskom uputnicom
b) UniCredit Bank d.d. Mostar,
poslovnica Ljubuški:
žiro-račun (BiH): 381602276649744
devizni račun (inozemstvo):
IBAN: BA393381604876650839
SWIFT: UNCRBA22

Cijena pojedinog primjerka:
3 KM; 12 KN; 3 EUR; 5 USD

ISSN: 1840-3808

IZ SADRŽAJA

Riječ čitatelja	4	Razgovor	29
Iz ljetopisa	5	Pobijeni	35
Podsjetnik	10	Odjek u umjetnosti	54
Povijesne okolnosti	11	Izdavaštvo	55
Svjedočenje	28	Darovatelji	55